

Reformačné listy 18/2017

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

„UVAĽ NA HOSPODINA SVOJU CESTU, DÚFAJ V NEHO A ON VYKONÁ.

VYVEDIE TVOJU PRAVDU AKO SVETLO A TVOJE PRÁVO AKO JASNÉ POLUDNIE.

**UTÍŠ SA PRED HOSPODINOM A ČAKAJ NA NEHO, NEVZBLKNI HNEVOM PROTI TOMU, KTO MÁ ÚSPECH V ŽIVOTE, PROTI ČLOVEKU, KTORÝ STROJÍ ÚKLADY.
ZANECHAJ HNEV A OPUSŤ ZLOSTĽ, NEVZBLKNI HNEVOM,
TO VEDIE LEN K ZLÉMU. ...**

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK
- AKTUÁLNE DIANIE – OPERA HRAD PREPEVNÝ
- MODLITEBNÁ REŤAZ
- REFORMAČNÉ OKIENKO – BOŽIA PRÍTOMNOSŤ, SVEDOMIE, KAMERY, CIRKEVNOPRÁVNE PREDPISY
- Z VAŠICH MAILOV, REAKCIÍ – DREVENÉ KALICHY A ZLATÍ BISKUPI; HLA, AKÉ DOBRÉ, AKÉ MILÉ JE TO, KEĎ BRATIA SPOLU BÝVAJÚ!
- RADOŠŤ V BOHU
- PODPORA, SPOLUPRÁCA, KONTAKTY

**OČAKÁVAJ HOSPODINA A ZACHOVÁVAJ JEHO CESTU,
ON POVÝŠI ŤA, ABY SI VLASTNIL KRAJINU;
PRIZIEŠ SA NA VYKNOŽENIE BEZBOŽNÝCH.
... POZORUJ NEVINNÉHO A HLAĎ NA STATOČNÉHO,
LEBO MUŽ POKOJA MÁ BUDÚCNOSŤ.
ALE VŠETCI PRIESTUPNÍCI BUDÚ VYKNOŽENÍ,
POTOMSTVO BEZBOŽNÍKOV BUDE VYŤATÉ.
ZÁCHRANA SPRAVODLIVÝCH JE OD HOSPODINA,
ON IM JE ÚTOČISKOM V ČASE SÚŽENIA“.**

Žalm 37, 5 – 8, 34. 37 – 39

ÚVODNÍK

Milí naši čitatelia,

sme vďační Pánu Bohu za priestor, ktorý spoločne tvoríme. Naše – vaše – Reformačné listy. Každý týždeň ich posielame do vašich mailových schránok (alebo ich niekto vo vašej blízkosti rozmnohuje a rozdáva) v nádeji, že vás oslovia texty našich bratov a sestier. Hľadáme spoločne odpovede na otázky obnovy našej evanjelickej cirkvi. A mnohé otázky prichádzajú a prichádzajú aj vaše podnety, reakcie. Ďakujeme vám za váš záujem, veľmi si to vážime. Budeme teda naďalej spoločne prebúdzajú našu cirkev, naše duše, naše srdcia. Nie je to jednoduché, no napriek tomu veríme, že naše úsilie duchovnej obnovy evanjelickej cirkvi má zmysel!

Dnes naše deti, vnúčatá, krstné deti dostali vysvedčenia a spolu s nami sa rozbehnú za prázdninami. Želáme vám, aby ste letný čas prežili v Božej ochrane, Božom požehnaní a v zdraví, aby ste si oddýchlí, načerpali nové sily. Zároveň vás pozývame využiť možnosti zborových aktivít, letných táborov, aby ste sa spolu s rodinami posilili vo viere a Božom slove. Poteší nás, ak nám pošlete fotografie, články z týchto podujatí v cirkvi!

Počas leta bývajú aj naše kostoly akosi prázdnejšie. Ale **Pán Boh nemá prázdniny, stále nad nami bdie a pozýva nás k svojmu Slovu i k sviatosti Večere Pánovej.** Nezabúdajme teda na služby Božie počas dovolení! Aj keď býva občas v našich chrámoch počas leta horúco, naše duše potrebujú udržať oheň Ducha Svätého a Jeho milosti! Ak nebudete mať možnosť navštíviť služby Božie počas letných putovaní, nezabudnite si so sebou vziať aspoň Bibliu či vreckové vydanie Novej zmluvy. Ja ju nosím stále v kabelke!

Samozrejme, aj naši autori plánujú oddych s rodinami, oddych od pracovného tempa. Preto, ak Pán Boh dá, chceme by sme počas leta vychádzať ako dvojtýždenník. Samozrejme, v prípade potreby vyjdeme v týždennej periodicite. Napokon, všimli sme si, že ticho po synode je akosi priveľké ...

Zároveň vás chceme vyzvať, aby ste počas leta nezabúdali predovšetkým na nemocných a chorých bratov a sestry (aj farári a farárky v aktívnej službe), ktorí možno kratšie – možno dlhšie, chýbajú v našich zborových spoločenstvách, nezabúdajme ani na bratov a sestry v seniorskom veku, navštívme ich v okruhu svojho cirkevného zboru, alebo v domovoch pre seniorov či v diakonických domovoch. Tiež vás pozývame k záujmu o našich duchovných – seniorov, ktorí sú už na dôchodku, a predsa túžia po spoločenstve. Navštívte ich prosím, zatelefonujte, povzbudte, opýtajte sa ich, či niečo nepotrebujú. A vyzývame vás aj k záujmu o bratov a sestry, ktorí boli ordinovaní a z rôznych dôvodov sú mimo aktívnej duchovnej služby. Aj oni patria do nášho spoločenstva cirkvi a potrebujú cítiť a poznať, že na nich s láskou myslíme. Nebuďme ľahostajní voči našim bratom a sestrám vo viere, hoci nepatria do nášho cirkevného zboru či okruhu blízkych priateľov! Učme sa prekračovať tieto hranice vlastnej uzavretosti a strachu! Nikto nie je lepší či horší, všetci sme hriešni, hoci ospravedlnení vo viere v Pána! Uvedomme si, že Pán Ježiš Kristus je Hlavou cirkvi, a nie elitnej skupiny! Je Hlavou spoločenstva cirkvi a na to pamätajme.

Nech nás teda všetkých vedie Božia ruka, Božia milosť a Božie slovo na cestách prázdnin a dovolení, ktoré sú pred nami.

Eva Bachletová

AKTUÁLNE DIANIE

Hrad prepevný

Opera Hrad prepevný už o týždeň odznie v Kežmarku

Slovenský hudobný skladateľ **Vítězslav Kubička** pripravuje k blížiacemu sa **500. výročiu reformácie** novú duchovnú operu s názvom **Hrad prepevný** – venovanú osobnosti Martina Luthera s akcentom na Kristovo poslanstvo ľudstvu. V hlavných úlohách sa predstavia: Marianna Gelenekyová, Andrea Hulecová, Roman Krško a Peter Šubert. Spoluúčinkovať bude Dievčenský spevácky zbor Rozhlasu a televízie Slovenska, miešaný spevácky zbor ANIMA CANTANDA pod vedením Viery Jägerovej, Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok, Gregor Regeš – violončelo, Denisa Stašková – klavír. Hudobného naštudovania opery sa ujal dirigent Adrián Kokoš. Na príprave opery sa podieľa aj evanjelický farár Roman Porubän, ktorý vedie Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok. Prvé predstavenia sa budú konať už o týždeň, a to v artikulárnom kostole v Kežmarku 7. 7. o 17. 00 h, v Prešove 9. 7. o 14. 00 h v rámci 20. Dištriktuálneho dňa Východného dištriktu ECAV na Slovensku – v Mestskej športovej hale, ďalej v nemeckom evanjelickom kostole v Modre 25. 7. a v evanjelickom kostole v Necpaloch 10. 9..

Slávnostná premiéra opery **Hrad prepevný** sa bude konať v historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave v deň výročia reformácie 31. októbra 2017 v sprievode Symfonického orchestra RTVS pod taktovkou dirigenta Adriána Kokoša.

Nová opera zameraná na osobnosť reformátora vzniká po viac ako desiatich rokoch od uvedenia známej duchovnej opery od Vítězslava Kubičku s názvom Martin Luther. Pripomeňme, že pôvodná slovenská opera Martin Luther mala premiéru 22. mája 2005 vo Veľkom evanjelickom kostole v Bratislave a počas 19 predstavení ju videlo asi 14 000 divákov, a to na Slovensku, ako aj v Českej republike.

Na všetky predstavenia novej duchovnej opery **Hrad prepevný** srdečne pozývame a ďakujeme vopred za modlitby za zdar tohto diela, za interpetov, sólistov, spevácke zbory, dirigenta a hudobného skladateľa. Nech je toto dielo oslavou Božieho mena!

Eva Bachletová

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás zotrvať v modlitebnej reťazi aj naďalej za našu cirkev a za rokovania dištriktuálnych presbyterstiev a generálneho presbyterstva, ako aj ďalšie potreby v cirkvi.

V modlitebnej reťazi budeme pokračovať každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k modlitbe.

Láskavý Bože, úprimne Ti ďakujeme za všetkých odvážnych a horlivých mužov viery, na ktorých v týchto dňoch spomíname – apoštolov najmä Petra a Pavla, na vierozvestcov Cyrila a Metoda, na Majstra Jána Husa. Vďaka za ich svedectvá životných skúseností s Tebou skrze Pána Ježiša Krista, ktoré nám zanechali, aby sme z nich čerpali silu, lásku, vieru a istotu, že si skrze Ducha Svätého s nami, vedieš nás a posilňuješ svojím Slovom a sviatosťami a cez spoločenstvo bratov a sestier. Pokorne prosíme, dávaj aj nám takú horlivosť, aby sme do našich domovov a spoločenstiev prinášali radostnú zvesť evanjelia. Chceme aj my zostať pevnými a stálymi vo viere, hotovými k službe a obeti, bojovať proti všetkej temnote hriechu, bludu, povery, neprávosti a nespravodlivosti. Ochraňuj a žehnaj našu cirkev, pomáhaj nám v časoch dobrých i ťažkých bojovať dobrý boj viery, stáť pevne pri Tebe a raz nás prived' k sebe. Amen.

**SEMFEST
2017****NEPREMÁRNENÝ
ŽIVOT****6. – 9. 7. 2017
Necpaly****HUDBA****SLOVO****SEMINÁRE****ŠPORTOVÉ AJ****NEŠPORTOVÉ AKTIVITY**

Všetci duchom mladí
sme srdečne pozvaní.
Privedte alebo pošlite
hlavne svojich dorastákov
a mládežníkov.

Viac na <http://sem.sk/>

Nechceme byť zahľadení iba do seba a našich problémov, ale pozorujme aj život našej susednej bratsko-sesterskej cirkvi. Na týchto stránkach si môžeme prečítať spravodajstvo a uznesenia zo zasadnutia synody z Českobratrskej cirkve evanjelickej v ČR, informácie aj na facebooku cirkvi:

<http://synodcce.cz/>

<https://www.ustredicce.cz/clanek/6075-Usnesen-3-zasedani-34-synodu-CCE/index.htm>

<https://www.facebook.com/ceskobratrskaci-rkev/?fref=nf>

Príprava na strategický plán ČCE -

<http://synodcce.cz/strategicky-plan-cce-reformanda-2030/>

Neschválenie rozpočtu na rok 2018 je signál o nekontrolovanom raste výdavkov GBÚ

Tohtoročná synoda neodsúhlasila návrh predloženého rozpočtu ECAV na Slovensku na rok 2018 nakoľko rátať so **stratou 89.142 €**. To, že GBÚ navrhlo takúto vysokú stratu je dokladom o tom, že v jeho hospodárení dochádza k neúmerným výdavkom a k ich neustálemu rastu. Aj to je zrejme jeden z dôvodov prečo súčasné Predsedníctvo ECAV na Slovensku navrhovalo reštrukturalizáciu vytvorením jedného dištriktu, nakoľko by sa tak zmocnilo aj finančných zdrojov súčasných dvoch biskupských úradov, po ich zrušení. Cirkevné zbory by pritom neplatili menej príspevkov (ako sa niektoré nazdávali) vyšším COJ, ale tie zdroje by sa len presunuli do centra, na GBÚ.

Preto je potrebné prijať zásadné opatrenia, ktoré ozdravia rozpočet ECAV, umožnia skutočný prehľad výdavkov a príjmov GBÚ a zamedzia nekontrolovanému rastu výdavkov GBÚ na svoju prevádzku. Martin Kováč

REFORMAČNÉ OKIENKO**Božia prítomnosť, svedomie, kamery, cirkevno-právne predpisy ...**

Jeden z vyšších cirkevných činiteľov (brat Hanuska) napísal nedávno prehlásenie k určitému daniu, v ktorom vysvetľuje, ako to vlastne bolo. Poslal ho na uverejnenie do EPSt, a neskôr aj redakcii RL zrejme kvôli širšej publicite. V EPSt uverejnené bolo, avšak redakcia RL mala určité nejasnosti a pochybnosti o správnosti údajov tam uvedených, a tak ho neuvěřnila s tým, že počkajú na zápisnicu z uvedeného diania, aby si to overili. Nechceli uviesť osobu pisateľa do prípadných nepríjemnosti, či zbytočných rečí. Brat Hanuska neuvěřnilo jeho príspevku redakcii RL vyčítal a vzniklo nedorozumenie a spor. Autor vyhlásenia obviňoval redakciu RL zo zaujatosti, redakcia trpezlivo vysvetľovala a čakala na zápisnicu. Medzitým sa objavil na internete videozáznam z onej udalosti, ktorý potvrdil obavy redakcie. V celom spore odznelo veľa vážnych aj žartovných slov a názorov o tom, ako je to vlastne s pravdivosťou údajov, s kamerovým či hlasovým zaznamenávaním, s písaním zápisníc, s dodržiavaním zákonov a vôbec s morálno-právnym vedomím medzi nami. Či si máme nainštalovať kamery všade, úplne všade, či sa máme naučiť spamäti všetky CPP, či ich máme vtipne a vo svoj prospech vykladať ...

Medziiným zaznela aj taká myšlienka, že my **v cirkvi vlastne máme systém videozáznamov v podobe Božej prítomnosti medzi nami** a zodpovednosti pred touto našou najvyššou autoritou. Vymyslel ho Pán Boh a menujeme ho **SVEDOMIE**. A táto myšlienka ma povzbudila k napísaniu tejto úvahy. Ako je to s naším svedomím a zodpovednosťou pred naším Pánom, ako je to s rešpektovaním Božej prítomnosti medzi nami aj v týchto rušných časoch?

Žijeme v prostredí, kde je to s morálno-právnym vedomím všelijako. Najmä v civilno-politickej sfére. Keď padne na vysokých i najvyšších predstaviteľov nejaké podozrenie, či obvinenie, obyčajne počujeme rýchle vysvetlenie asi v tom zmysle, že „... ale neporušil som zákon a nemáte videozáznam“. A potom to vyzerá tak, že môžem klamať a kradnúť, *len si musím dávať pozor*, aby som pri tom neporušil zákon, a aby to niekto nenatočil na videozáznam. Aby som šikovne vykladal a prekrúcal paragrafy, ako sa mi to hodí, aby som mal šikovných právnikov... Takéto prehlásenia potom veľmi ovplyvňujú morálno-právne vedomie celej spoločnosti. **A cirkev nielenže žije v takom prostredí, ale je povoláná, aby bola svetlom, aby zvestovala niečo iné, a to nielen slovom, ale aj činom. Aby hovorila o svedomí, o zodpovednosti pred najvyššou Autoritou, pred Pánom Bohom, a to nielen slovom, ale aj životom. Aby dokonca pestovala, prebúdza ľudské svedomie, aby pomáhala ozdravovať spoločenstvo ľudí, aby zápasila o Pravdu, ktorou je Ježiš Kristus.**

Žiaľ, ukazuje sa, že skazenosť vonkajšieho, civilného, prostredia preniká aj do prostredia cirkvi. Že ani tu sa už nesprávame hlasom svedomia, nevnímame aktuálnu prítomnosť Božiu, ale mnohokrát sa riadime len ľudskými pravidlami. Bojujeme o pravdu, obviňujeme sa navzájom, hľadáme vinníkov namiesto toho, aby sme spoločne hľadali Pravdu Kristovu a prinášali ju spoločnosti, uprostred ktorej žijeme. Už nám nestačí svedomie a prítomnosť Božia, už nám nestačí autorita Písma. Dostali sme sa do situácie, že normou správania sú CPP (cirkevno-právne predpisy) a autoritou vysokopostavení predstavitelia cirkvi. Pána Boha úspešne zatlačáme do kúta, alebo dokonca mimo diania. Paragrafy si znovu a znovu vysvetľujeme tak, ako sa nám to hodí. Najvyššie slovo už pomaly nemajú teológovia, ale – bez urážky – právnici (vážim si právnikov a ich službu).

Je najvyšší čas, aby sme si to uvedomili a zmenili zmysľanie. Aby sme sa vo vzájomnom správaní riadili svedomím a zodpovednosťou pre Najvyšším Pánom neba i zeme, Otcem naším nebeským a pravidlami, ktoré nám dal skrze Pána Ježiša Krista. Aby sme sa započúvali do HLASU, ktorý nám znie z Písma, ktorý nás oslovuje v každej jednej situácii života. Apoštol Pavel by nám možno pripomenul Hlas z 13. kapitoly 1Korinským: „A čo by som ľudskými jazykmi hovoril, aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacim kovom a zvučiacim zvonom“. A apoštol Ján by možno dodal, 1 Ján 4, 7 - 8: „Milovaní, milujme sa, pretože láska je z Boha, a každý, kto miluje, z Boha sa narodil a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, pretože Boh je láska. Tu sú korene nášho morálno-právneho vedomia, tu je základ našej zodpovednosti svedomia. Tu je dobré východisko aj pre riešenie všetkých, úplne všetkých našich súčasných problémov a nedorozumení.“

Jozef Grexa ev. farár v. v.

Z VAŠICH MAILOV, REAKCIÍ**DREVENÉ KALICHY A ZLATÍ BISKUPI**

Istý mních v minulosti menom Savonarola kritizoval praktiky cirkvi svojej doby a poznamenal, že závidí prvej cirkvi, ktorá mala drevené kalichy a zlatých biskupov, a my máme zlaté kalichy a drevených biskupov. Takto trefne zhodnotil situáciu, v ktorej žil.

Dňa 27. 7. 2017 som sa zúčastnila pohrebu sestry farárky Mgr. Marianny Jančuškovej, ktorá z vážnych zdravotných dôvodov nevykonávala niekoľko rokov túto službu. Okolnosti jej smrti boli, aké boli, nám neprislúcha dvíhať pomyselný kameň spravodlivosti a hodiť po niekom. Na pohrebnej počestnosti sa za stav duchovný zúčastnili z Dunajsko-nitrianskeho seniorátu, kde pôsobila 3 roky v CZ Nové Sady, dve farárky a jeden farár, jeden pán farár z Hlohovca a jedna jediná farárka v civile z Novohradského seniorátu, odkiaľ pochádzala sestra M. Jančúšková z CZ Dobroč, filia Kotmanová, kde teda bol vykonaný pohreb. Očakávala som, že napíše smútočný pozdrav, aspoň jeden odsek, pán senior Mgr. I. Mucha, ktorý by bol iste v tak ťažkej chvíli dobre padol ubolenej duši rodičov i celému zhromaždeniu /podľa všetkého literárne zdatný/. Nestalo sa. Smutné. Žiaľ, to isté sa zopakovalo, na úrovni biskupa Západného dištriktu.

Bolí ma, že záujem našich niektorých biskupov je len plniť cirkevno-právne predpisy. Bolí ma, že pastorálny záujem je niekde na periférii. Smutné, že sekulárne prvky sa dostávajú do života cirkvi, kde by práve duša mala cítiť záujem, pomoc, modlitebný zápas, a nie toľko chladu a cynickosti.

Aj táto skutočnosť napomína, aby sme sa vrúcne modlili za bohabojnú, vnímavú cirkevnú vrchnosť, ktorá by ako Pán Ježiš Kristus mala záujem ako o jednotlivca, tak aj o väčšie i menšie spoločenstvá, pretože všade je to o ľudskom srdci, ktoré neraz v tej trinástej komnate nesie bôle a čaká, komu to vypovedať, kto pochopí, povie slovo útechy, nádeje, modlitby.

Zuzana Moncolová, námestná farárka, Hontianska Vrbica

Smútime za ses. Mariannou Jančušovou, ktorá mala v uplynulom týždni pohreb. Ses. Marianna sa od istého obdobia, žiaľ, viac so životom trápila, ako ho spokojne žila. Mnohí sme ju poznali ako veselú, úprimnú dievča, ktoré túžilo v Nových Sadoch (DNS) poctivo slúžiť, pokiaľ sa nezačal vážne komplikovať jej zdravotný stav. Niesla svoj kríž, ktorý ju napokon zlomil. Lúto nám je mladého života, ktorý vyhasol ...

Práve pre charakter našich pohrebných rozlúčok, ktoré chcú zvestou Slova Božieho potešiť najmä pozostalých, aj my prosíme za smútiacich a žalostiacich milujúcich rodičov, celú rodinu i blízkych a porúčame ich do Božieho potešenia a láskavej opatery dobrých ľudí.

Redakcia Reformačných listov a mnohí ďalší, ktorí sme ju poznali.

***Do redakcie sme dostali nasledujúci mail aj s príspevkom.
 Ďakujeme za slová uznania a povzbudení.***

Vážená redakcia,

chcem Vám úprimne poďakovať za Vašu prácu a súčasne prikladám článok do časopisu RL. Pokiaľ to nebude publikovateľné, berte to ako vyjadrenie názorov obyčajného člena ECAV.

Ďakujem za porozumenie, *Vlastimil Potančok, Spišská Nová Ves*

Hi! a, aké dobré, aké milé je to, keď bratia spolu bývajú!

Nielen tento nádherný žalm, ale aj ostatné časti Biblie zaznamenávajú tisícročné skúsenosti človeka s javmi, ktoré mu prinášajú alebo neprinášajú každodenné požehnanie. Biblia predsa nehovorí iba o spasení vo večnosti, nezaobrá sa len tajomstvami viery, ktoré presahujú možnosti nášho rozumu, ale hovorí aj o tom, ako sa dá, má a nemá žiť. A iste o veľa prichádzame, keď toto ohromné dedičstvo poznania z nejakých dôvodov odmietame. A mohli by sme byť všetci bohatšími, keby sme ho neprijímali a neodovzdávali všelijako konfesijné „poohýbané.“ A aj preto som presvedčený, že má zmysel angažovať sa v aktivitách, ktoré by viedli k uvedomovaniu si skutočného odkazu Biblie. A aj ku korigovaniu ciest našich životov tak, aby sme aj napriek blúdeniam a strastiam mohli nakoniec konštatovať, že to bol život zmysluplný, požehnaný.

Ide však o to, ako sa angažovať. Myslím si, že tak, aby výsledky boli hmatateľné, aby bolo zjavné, že angažovanosť prináša ovocie. Pretože reálne výsledky povzbudzujú, dobíjajú baterky. A ovocím je aj úsmev, aj srdečne stisnutá ruka, aj radosť zo spoločenstva, aj plný chrám starých aj mladých, aj zážitok z hudby a spevu, aj ochota prispieť k dielu. Je ním aj pokorné uvedomovanie si hraníc nášho poznania. Aj uvedomovanie si skutočností súvisiacich s našim životom, ktoré nemôžeme ovplyvniť. A ovocím je aj absencia prejavov pokrytectva, nadradenosti, neznášanlivosti, chamtivosti, ignorancie, netolerancie. A výsledky angažovania sa sú

určite merateľné. Ak sa nenecháme odbiť tvrdeniami, nehodnými ani negramotných predminulých storočí, že to dobré, čo zasejeme bude žať až niekto iný, že to dá bohatú úrodu možno niekedy na konci časov, ak padne na úrodnú pôdu, a že nie je našou vecou pôdu pred siatím zúrodňovať, že stačí len slovo Božie suverénne kázať, rozosievať (*aj po betóne*) a sviatosti podľa predpisov prisluhovať.

Ide tiež o to, či má zmysel angažovať sa v rámci ECAV, ktorá už dlhodobo vykazuje notoricky známe a neliečené príznaky úpadku. A tými nie sú len systematicky znižujúce sa počty členov cirkvi, minimálny záujem o jej služby zo strany 90% jej evidovaných členov, ale aj verejnosti známe, či na verejnosť iba presakujúce nezhody medzi predstaviteľmi cirkvi, morálne kauzy, diametrálne odlišné prístupy k uskutočňovaniu služby cirkvi. Ide o to, či investovanie času, energie, financií v rámci inštitúcie, ktorá nevie vyriešiť svoje vnútorné problémy, a ktorá nesústreďuje sily na plnenie jej originálneho poslania (*a to potvrdzuje aj tohoročná Synoda ECAV*), nie je už nenávratná investícia. Aj o to, či zdroje plynúce do ECAV nemožno efektívnejšie využiť inde a k všeobecnému, dlhodobému prospechu.

Nemyslím si, že súčasná ECAV je tým najvhodnejším miestom na spomínané investície. A to z viacerých dôvodov:

Pretože chýba ochota predstaviteľov cirkvi na všetkých úrovniach jej riadenia kvalifikovane a nezaujato pomenovať a eliminovať skutočné zdroje problémov.

Pretože primárnym zdrojom problémov tejto cirkvi určite nie je jej organizačná štruktúra, na ktorú sa momentálne sústreďuje pozornosť. Organizačná štruktúra sa musí predsa prispôbiť rozumne a precízne definovanému poslaniu tejto inštitúcie. A poslanie sa dosahuje krok za krokom plnením jednoznačných a kontrolovateľných cieľov. A takto definované poslanie a ciele tejto inštitúcie chýbajú.

Pretože hlboká kríza tejto duchovnej inštitúcie je predovšetkým krízou chápania poslania a cieľov našej cirkvi. Ide totiž o to, či je prioritným poslaním slovo Božie kázať, sviatosti vysluhovať, zabezpečovať udržiavanie konfesiónalných tradícií a príliš sa nezaťažovať dopadmi týchto aktivít na človeka a spoločnosť, alebo je prioritným poslaním formovať hodnotový systém človeka prostredníctvom Božieho slova tak, aby sa to prejavilo prakticky a pozitívne v jeho každodennom živote. Ide aj o to, či chceme, aby človek vnímal vzťah k Bohu, Božiemu slovu a cirkvi ako plnenie predpísanej a zaužívannej povinnosti, alebo ako vnútornú potrebu, ako niečo, čo mu naozaj pomáha žiť, čo robí jeho život bohat-

ším, zmyslupnejším, pokojnejším.

Pretože rôznorodé problémy sa nevzťahujú len na najvyššie orgány ECAV. Vlečú sa naprieč a dlhodobo celou cirkvou. Vzťahujú sa tak isto na jej zbory, ktoré majú byť základom tejto inštitúcie. Ved', keby boli zbory zdravé a ich predstavitelia zodpovední a zdatní učeníci, boli by aj živé. Boli by mnogogeneračné, aktívne v rôznych oblastiach, rastúce kvalitou aj počtom. A takéto by nedopustili, aby sa ECAV stala nefunkčnou inštitúciou plnou rôznych orgánov, výborov, ale aj vzájomnej nedôvery, nelásky, súdnych sporov. Zbory predsa potrebujú zmysluplnú a funkčnú nadstavbu pre svoju budúcnosť. Nielen pre prípravu budúcich kňazov, pre realizáciu rozsiahlejších projektov, ale aj pre to, aby našli v rámci nej podporu a povzbudenie. Aby mohli, ako silnejšie spoločenstvo, efektívne presadzovať overené, všeobecne prospešné hodnoty Evanjelia.

Pretože veľká väčšina duchovných, ktorí prijali službu pastierov v zmysle Evanjelia, a ktorí sú profesionálnymi pracovníkmi tejto inštitúcie je so súčasným stavom cirkvi spokojná (*aspoň to tak vyzerá*). Alebo sa bojí z nejakých dôvodov otvorene a cieľavedome diskutovať o tom, prečo sú mnohé kostoly takmer prázdne, prečo sú presbyterstvá, konventy a synody nefunkčné, prečo cirkev nepriťahuje mladých ľudí a pod. Vyzerá to tak, akoby si duchovní osvojili maniere pastierov z čias Ezechiela a sústreďovali sa predovšetkým na seba, na ich vlastné potreby. Akoby síce dobre nacvičeným hlasom silne spievali „Hrad prepevný je Pán Boh náš“, no činmi nôtli inú pieseň - „Hrad prepevný je cirkevný úrad náš“ – so všetkým, čo úrad môže poskytnúť. Akoby pastierov skutočné potreby, názory a podnety tých, ktorým je služba určená, nezaujímali. A toto už nie je len duchovná, ale aj hlboká morálna kríza.

Pretože bez aktívnej, otvorenej a praktickej podpory duchovných nemožno dosiahnuť oživenie cirkvi. Duchovní nielenže sú pracovníkmi na plný úväzok, ale okrem toho môžu zásadným spôsobom ovplyvňovať angažovanosť laikov v cirkvi. Môžu ich k aktivitám povzbudzovať, môžu názory laikov ignorovať, môžu rôznym spôsobom obmedzovať a blokovať ich snahy.

Nechcem znevážiť tých, ktorí svedomite slúžia službou učeníkov Krista, ale ako súčasť duchovného stavu cirkvi musia predsa nielen zodpovednosť nielen za svoj vlastný úrad, ale aj za celú ECAV. Ako spoločenstvo duchovných. Nemôžu sa sústreďovať iba na to, ako sami v svojom úrade prežijú, ale aj na to, čo bude s cirkevným zborom, s cirkvou potom, keď oni odídu. Nemôžu ticho, pohodlne akceptovať, že namiesto toho, aby sa cirkev sústredila na pridávanie niečoho originálneho, kvalitatívne mimoriadneho

k pokladom predkov, utápa sa v nekonečných oslavách minulosti, často iba parazituje na zdrojoch predchádzajúcich generácií a aj na zdrojoch súčasnej spoločnosti. Namiesto, aby jej služba bola vnímaná ako niečo výnimočné, nenahraditeľné, niečo skutočne od Boha, služba cirkvi sa stáva nezaujímavou, skôr záležitosťou tradícií a zvykov, službou v mnohých ohľadoch nahraditeľnou; službou, bez ktorej sa dá existovať.

Píšem to a takto nielen preto, lebo mi je ľúto, že o veľa prichádzame, že sa opäť ďalším generáciám nedostáva toho, čo sa im má dostať, ale aj preto, že sa už toľko popisalo o problémoch našej cirkvi, usporiadalo množstvo konferencií, rôznych spoločensko-náboženských podujatí, premrhalo toľko času a energie a svetlo v tuneli stále nebadat'. Občas nejaké záblesky, ktoré sa opäť niekde vytratia. Na programe dňa je boj o moc, diskutuje sa o štatutároch, ako rozdeliť cirkevné zbory podľa ich materiálnej sily, koľko treba biskupov, či treba senioráty, ale **aktuálne duchovné potreby obyčajných členov cirkvi nie sú prioritným programom zasadnutí presbyterstiev, konventov, ani synod.**

A aktuálnou potrebou je predovšetkým to, aby človek pocítil, že nedeľná bohoslužba má pre neho zmysel. Že mu pomáha rozlišovať skutočné hodnoty od pseudohodnôt, preplávať cez rozbúrené vlny a aj prejsť cez zdanlivo neprekonateľné prekážky, usporiadať si myšlienky, znova sa nadýchnuť a nadchnúť pre život. A aj uvedomiť si, že prejavom Božieho požehnania (*toho mimoriadneho, jedinečného, zázračného od Boha*), je každá pokojná hodina života, každá minúta priateľstva, každý dobrý vzťah. Aj naučiť sa pokorne prijať skutočnosti, ktoré sú medzi nebom a zemou, a ktoré pochopiť a ovplyvniť je nad jeho sily. **A nielen to, ale aj uvedomiť si, že tou najväčšou hodnotou je láska, že je ňou Boh, ktorý je predsa láska.**

A aktuálnou potrebou je aj to, aby spoločenstvo cirkvi bolo spoločenstvom učeníkov – so všetkým, čo k tomu patrí a nie iba spolok ľudí, ktorých na nejaký čas spája iba tradícia, zvyk, forma vyplnenia voľného času, alebo boj proti niekomu.

Píšem to aj preto, že verím, že Bohu nie je nič nemožné a pomáha nám neustále, znovu a znovu postaviť sa na nohy. Ale hovorí sa tiež, že Boh má iba naše ruky. A Jakub nám pripomína, že viera bez skutkov je mŕtva. Myslím si preto, že je najvyšší čas skutočne niečo zásadné a bez kompromisov vykonať. **Myslím si, že treba zvolať mimoriadnu Synodu ECAV, ale jej programom by mala byť revitalizácia cirkvi.** Revitalizácia všetkých aktivít v cirkevných zborech a aj v inštitúcii ECAV. Myslím si tiež, že to nepôjde bez rozpustenia rôznych

nefunkčných a neprospešných orgánov ECAV a bez odvolania ich predstaviteľov, pretože už dlho preukazujú nekompetentnosť pri riadení tejto inštitúcie. Buď otvorene, či skryte blokujú nevyhnutné zmeny, presadzujú osobné záujmy na úkor cirkvi, alebo sú odborne, morálne, či inak nespôsobilí. Alebo sa alibisticky (*či účelovo*) zdržia hlasovania vtedy, keď treba o niečom zásadnom rozhodnúť. A takto dostali cirkev priamo, alebo nepriamo do úpadku a chaosu, v akom teraz je. **Súčasťou programu mimoriadnej synody ECAV by malo byť zvolanie konventu cirkevných zborov** – profesionálne, kvalifikovane pripraveného, nezaťažného osobnými ambíciami, ktorý by schválil komplexné materiály, ako má cirkev pôsobiť v súčasnej spoločnosti. Tak, aby bola užitočnou a rešpektovanou inštitúciou, prinášajúcou jedlé, osviežujúce ovocie. K naozajstnej revitalizácii určite nestačí iba zmeniť štruktúru riadenia cirkvi, prerozdeliť moc v ECAV a vymeniť pár ľudí v čele inštitúcie.

A súčasťou revitalizácie by mal byť aj pobyt našich duchovných vo Svätej zemi – aspoň na 40 dní. Mali by sa tam nadýchať vône Evanjelia, ktorá z tejto zeme ešte nevyprchala. Nemali by tam ísť ako turisti, ale ako tí, čo túžia pokračovať v účinkovaní apoštolov. A nemali by tam ísť na cudzie náklady, ale tak ako Pavel z Tarzu. Mali by tam ísť a putovať preto, aby pouvažovali o svojej službe. A aj, aby si uvedomili svoje dlhy voči členom cirkvi a spoločnosti. Aj, aby si vzájomne odpustili, aby sa povzbudili. A aj preto, aby si spomedzi seba vybrali biskupov, ktorí si zaslúžia toto poverenie. Takých, ktorých by sami rešpektovali pre ich život a prácu učeníka, a nie pre ich kríž na krku, ktorý dosiahli v boji o moc v cirkvi. Hádam sa niekoľko spôsobilých učeníkov v tejto cirkvi ešte nájde. Takýchto biskupov by iste rešpektovali aj ostatní členovia cirkvi, a nemuseli by podstupovať hlasovania o niekom, o ktorom nič podstatné nevedia. Mali by si vybrať toľko biskupov, aby títo zvládali pobudnúť každý rok v cirkevných zborech. Nie na jeden deň, nie pri príležitosti nejakých osláv, ale kvôli tomu, aby povzbudzovali a viedli duchovných, aby boli skutočnou oporou pre cirkevné zbory. A mali by sa všetci vrátiť domov bez plástikov dôstojnosti, vznešenosti a velebnosti, ale so srdcom plným pokory a odhodlania učeníkov Krista. A tých 40 dní by iste prospelo aj cirkevným zborom. Tam, kde majú skutočných pastierov by si uvedomili, že im niekto naozaj chýba. Niekto, ktorého službu si možno až tak necenili. A uvedomili by si tiež, že nestačí len prijímať, že treba aj dávať, že sa treba aj postarať. A tam, kde je účinkovanie pastierov – úradníkov len odrádzajúcou rutinou, ktorá vyháňa ľudí z kostolov by tí, čo im záleží na budúcnosti zboru mohli

porozmýšľať, ako aj vlastným pričinením prispieť k obratu.

A duchovní by mohli začať putovanie v púšti v Avdate. Je tam nádherná, v kameni vytesaná, ale prázdna krstiteľnica. A symbolizuje to, čo kedysi prekvitalo, a stratilo sa. A na trase by sa mohli stavať aj v chráme Svätého Petra in Gallicantu na Sione.

Pripomína nám všetkým, že aj napriek zlyhaniam, je s pomocou Božou možné vrátiť sa na cestu.

Možnože sa moje úvahy a návrhy zdajú byť neprimerané a nerealizovateľné. Myslím si však, že ak cirkvi nepristúpi k zásadným a razantným riešeniam, k zmene chápania poslania cirkvi v súčasnosti, a ak nenájde k tomu primerané formy a prostriedky, tak sa môže stať, že tí, čo hľadajú duchovné vyžitie ho budú hľadať mimo ECAV. Nebudú sa zaťažovať konfesionálnymi teologickými problémami. Oporou na ceste im bude Božie slovo, Pastier, ktorý ich určite neopustí a možno spoločenstvá, na ktoré natrafia. A môžeme sa dožiť aj toho, že najžiadanejšou, nie veľmi perspektívnou službou našej cirkvi, sa stane sprevádzanie na poslednej pozemskej ceste. **A toto by mohlo byť mementom aj pre tých, ktorí im určené poslanie dobrého duchovného pastiera cielene zatlačili do úzadia. A to zdanlivo lukratívnejšou funkciou správcu cirkevného majetku, štatutára, či akéhosi reprezentanta cirkvi.**

Vlastimil Potančok, Spišská Nová Ves

Radosť v Bohu

Vôňa leta, mohutná tmavošedá rieka, jasný modrý pás neba, prudké slnko. Chvenie života, chvenie nenávratna, pulz odchádzajúcich chvíľ. A vírenie nových príležitostí.

Pocitov a okamihov, ktoré sa rodia v letnom víre.

Je čas oddychu. Čas prijatia vlastných prehier, čas prijatia bodov zlomu. Čas prekročenia ťaživých múrov, zovierajúcich úzkostí, mučivých výčitiek. Čas, kedy stíchnu hlasy, ulice, domy. Čas, kedy sa vraciame na milované miesta, aby sme nimi ožili. Aby sme sa nadýchli, aby sme sa dotkli teplej vlhkej zeme, aby sme si privoňali bytiu. Aby sme opäť žili.

Naše dni meriame povinnosťami, pracovnými úlohami, účtami, potrebami rodiny, blízkych. Strážime si minúty, aby sme všetko stihli. Lebo, musíme. Vieme to všetci, naša prítomnosť je zložitá, cítime sa často krát bezmocní, vyčerpaní, rozlámaní. A už sa nedokážeme ani brániť, ani bojovať proti zotročujúcemu kolobehu.

Áno, žijeme v ťažkom pozemskom čase. Ocitli sme sa v mixe mediálnych polopráv.

V implantovanej kultúre konzumu, kultúre agresivity, kultúre NE- rozumu. Kultúre lži a výsmechu dobra, spravodlivosti, pokoja a zmiery. Taká je – naša žalostná prítomnosť ...

Je však už leto, čas, kedy si smieme pozbierať svoje rozbité myšlienky a zotaviť unavené telá.

A odniesť naše duše kamsi, kde na pár dní zabudneme na včerašok. Aby sme opäť boli ľuďmi, aby sme opäť smeli cítiť, vnímať krásy stvorenstva, dobro ľudských srdc.

Viem, že Boh stráži naše bytie, viem, že vníma naše útrpné okamihy, naše súboje o prežitie. A viem, že nám chce dožiť čas, aby sme sa nadýchli. Aby sme sa vnútorne zocelili, aby sme Mu odovzdali naše bolesti, smútky, trápenia. Aby sme sa tešili z Božej prítomnosti a milosti.

Aby sme sa naučili čerpať odvahu a silu z Božej moci. Budeme ju totiž potrebovať pre súkromné zápasy s otvoreným i skrytým zlom. Možno to nie je priveľmi lákavá vízia, ale Boh chce od nás – aby sme v Jeho mene konali. A napriek všetkým dejinným súkolliam učili seba i iných – pravde, dobru a láske.

Aby sme pomáhali hojiť rany, tíšiť duše, aby sme dokázali rozdávať nádej a silu. S Ním a v Jeho mene.

Aby sme si boli vedomí vlastnej hodnoty, ľudskosti, dôstojnosti. A hodnotu bytia prebúdzali v iných.

Aby sme niesli na modlitbách nielen seba, ale všetkých, ktorých nám Boh zveril. Ľudí, s ktorými pracujeme, s ktorými sa priateľíme, s ktorými zdieľame toto mesto, túto krajinu.

Je letný čas. Tisíce vôní nás odnáša do diaľav. Poznaných i nepoznaných. Hmatateľných i pomyselných.

Pokúsme sa však toto leto – napriek našim vnútorným stratám – precítiť a prežiť vďačnosť voči Bohu.

Tichú, pokornú vďačnosť za Jeho množstvo dobrodení, ktoré nám deň po dni poskytuje.

Verím, že potom sa ku nám vráti radosť z bytia, radosť z Božích požehnaní,

radosť z Boha, radosť z človeka. Amen.

Eva Bachletová

<http://www.evabachletova.sk/articles/112/radosť-v-bohu>

PODPORTE, PROSÍM, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Evanjelická jednota je dobrovoľné združenie členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013. K jej cieľom patria: rozvoj bratsko-sesterských vzťahov, modlitebného spoločenstva, vzdelávania laických pracovníkov a prehlbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV.

Podporte, prosím, finančne alebo modlitebne náš projekt č. 1.:

Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov, ktoré sú dostupné emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom. Číslo bankového účtu Evanjelickej jednoty o. z. je: IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346. Do poznámky uveďte **Reformačné listy** alebo uveďte variabilný symbol číslo: 4024. Ďakujeme.

Sekcia H.E.L.P. – EJ, o. z. pripravuje a podporuje aj ďalšie projekty, ktoré sú dôležité pre obnovu našej cirkvi, nášho historického vedomia a pre rozvoj tvorivého potenciálu a uplatnenia talentov, ktorými nás obdaril Hospodin.

K týmto projektom patria ďalej aj:

- p. č. 2.: **Zostavenie legislatívneho návrhu** (vytvorenie paragrafového znenia) **novelizácie ústavy za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov, vrátane dôvodovej správy**
- p. č. 3.: **Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)** – jej súčasťou bude aj prieskum názorov cirkevných zborov a členov cirkvi k aktuálnym otázkam stavu a rozvoja cirkvi. Chceme sa inšpirovať našimi predkami, ktorí zostavili v roku 1930 podrobný Almanach evanjelickej cirkvi tak, aby sme získali ucelený obraz o činnosti našej cirkvi v období po roku 1989.
- p. č. 4.: **Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku** – najmä za účelom dokumentácie prejavov prenasledovania cirkvi a šírenia informácií o týchto prejavoch. Aj naša ECAV na Slovensku bola v období totality vystavená prenasledovaniu, jej činnosť bola ochromená, a preto sa chceme toto obdobie pokúsiť zmapovať s pomocou odborníkov – historikov, vedeckých a akademických pracovníkov.
- p. č. 5.: **Projekt podpory obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva vrátane vytvorenia nového centrálného archívu a múzea evanjelických kultúrnych hodnôt.** Táto oblasť je predmetom dlhodobej diskusie v ECAV na Slovensku, mnohé kroky sa už podnikli, boli by sme však radi, keby sa nám podarilo v spolupráci s odborníkmi, spolupracovníkmi cirkvi, podporou štátu a našej cirkvi položiť reálne základy nového centrálného archívu ECAV, ako aj pomôcť pri budovaní múzea, ktoré by dokumentovalo rozmanitosť duchovného a kultúrneho dedičstva ECAV na Slovensku.

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen EJ, o. z. – Sekcie HELP napíšte nám na adresu help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám zašleme prihlášku. Ďakujeme.

SPOLUPRÁCA

Bratia a sestry, vydávanie Reformačných listov (RL) je postavené na spolupráci, aktívnom prístupe a otvorenosti pomenúvať problémy, ale i navrhovať riešenia. Ďakujeme vám za pozdravy a povzbudzujúce slová uznania, a že sa modlíte za našu cirkev. V RL ponúkame priestor na prezentovanie informácií o dianí vo Vašich cirkevných zboroch a spoločenstvách. Podelte sa s nami o Vaše skúsenosti a rady z Vašej služby a života v cirkevných zboroch. Radi preberieme aj vybrané články z Vašich zborových časopisov. Ponúkame priestor na oznamy. Kontaktujte nás, prosíme, na nižšie uvedení adresách. Veríme, že vzájomnou spolupracou dokážeme budovať jednotu, obnovovať dôveru a zvyšovať transparentnosť fungovania cirkvi. Pomôžte nám, prosíme, pri distribúcii Reformačných listov. Nie všetci majú a používajú email a internet. Chceme ich doručiť na farské úrady, do kostolov, do našich spoločenstiev a predstaviteľom cirkvi v rôznych funkciách. Pomôžte nám takto otvárať a viesť diskusie a dialóg o smerovaní k obnove a rozvoju. Tešíme sa na vašu spoluprácu a prosíme o vaše modlitby. Nech vás Pán zachová v pokoji, v láske a v túžbe pomôcť obnove cirkvi.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese

listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke <http://evanjelickajednota.sk>